

572.

**ROZPORZĄDZENIE
PREZYDENTA RZECZYPOSPOLITEJ**

z dnia 11 lipca 1932 r.

Prawo o wykroczeniach.

Na podstawie art. 44 ust. 6 Konstytucji i art. 1 lit. a) ustawy z dnia 17 marca 1932 r. o upoważnieniu Prezydenta Rzeczypospolitej do wydawania rozporządzeń z mocą ustawy (Dz. U. R. P. Nr. 22, poz. 165) postanawiam co następuje:

CZĘŚĆ OGÓLNA.**Rozdział I.**

Art. 1. Wykroczeniem jest czyn zagrożony karami zasadniczymi: aresztu do 3 miesięcy i grzywny do 3000 złotych, albo jedną z tych kar.

Art. 2. Przepisy art. 1, 2, 3, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 26, 40 § 2, 42 § 3, 54, 55, 56, 57 § 2, 58, 91 kodeksu karnego stosuje się również do wykroczeń. Przez wyrażenie sąd należy rozumieć każdą właściwą władzę karzącą.

Art. 3. Niema odpowiedzialności za wykroczenie popełnione zagranicą, wyjąwszy przypadki, w których ustawy taką odpowiedzialność przewidują.

Art. 4. Odpowiedzialność za wykroczenie zachodzi w razie popełnienia go bądź z winy umyślnej, bądź nieumyślnej, jeżeli przepis szczególny nie stanowi inaczej.

Art. 5. § 1. Podżegacz ponosi odpowiedzialność w granicach swego zamiaru, jeżeli wykroczenie zostało dokonane, a sprawca nie miał lat 17, albo nie był zdolny do należytego pojmowania przedsiębranego działania lub kierowania swem postępowaniem, albo pozostawał w stosunku zależności od podżegacza.

§ 2. Niema odpowiedzialności za usiłowanie i pomocnictwo.

Art. 6. § 1. Nie ulega odpowiedzialności za wykroczenie:

- a) nieletni do lat 13;
- b) nieletni od lat 13 do lat 17, który wykroczenie popełnił bez rozeznania, t. j. nie osiągnąwszy rozwoju umysłowego i moralnego w takim stopniu, by mógł rozpoznać znaczenie czynu i kierować swem postępowaniem.

§ 2. Do tych nieletnich władza karząca stosuje, jako środek wychowawczy, upomnienie oraz oddanie pod dozór odpowiedzialny rodzicom lub innym osobom, mającym pieczęć nad nieletnimi.

§ 3. Do nieletniego od lat 13 do lat 17, który popełnił wykroczenie z rozeznaniem, władza karząca może również zastosować zamiast kary upomnienie oraz oddanie pod dozór odpowiedzialny, jeżeli nieletni nie popełnił w ciągu ostatniego roku wykroczenia z tych samych pobudek lub tego samego rodzaju.

Art. 7. Karę aresztu wymierza się w dniach, tygodniach i miesiącach i co najmniej na przeciąg jednego dnia.

Art. 8. § 1. Grzywny nie wymierza się poniżej 1 złotego.

§ 2. Jeżeli przepis szczególny nie określa wymiaru grzywny lub rodzaju grożącej kary, wymierza się karę grzywny do 200 złotych.

§ 3. Jeżeli wykroczenia, za które grozi wyłącznie kara aresztu, dopuszczono się z chęci zysku, wymierza się dodatkowo grzywnę do 100 złotych.

Art. 9. Jeżeli za wykroczenie grozi wyłącznie kara aresztu, można w przypadkach zasługujących na szczególne uwzględnienie zastosować nadzwyczajne łagodzenie kary przez wymierzenie grzywny zamiast aresztu.

Art. 10. § 1. W razie nieściągalności grzywny lub w razie gdyby jej ściągnięcie narażało skazanego na ruinę majątkową, karę tę zamienia się na areszt, przyjmując dzień aresztu za równoważnik grzywny od 1 do 50 złotych.

§ 2. Areszt zastępczy nie może trwać krócej niż jeden dzień i dłużej niż najwyższy wymiar kary aresztu przewidzianego za dane wykroczenie, a gdy

kara aresztu nie jest przewidziana — dłużej niż 3 miesiące.

§ 3. W razie częściowego uiszczenia kary pieniężnej areszt zastępczy zmniejsza się stosunkowo.

Art. 11. § 1. Nie można wszcząć postępowania karnego z powodu wykroczenia popełnionego przed rokiem.

§ 2. Przedawnienie przerywa każda czynność organu, powołanego do udziału w postępowaniu karnym sądowym lub w postępowaniu karnym administracyjnym.

Art. 12. Nie można wydać orzeczenia skazującego, jeżeli od popełnienia wykroczenia upłynęło lat 3.

Art. 13. Nie można wykonać kary, jeżeli od uprawomocnienia się orzeczenia albo od przerwania kary z jakichkolwiek powodów upłynęło lat 3. Przedawnienie kary nie biegnie w okresie jej odroczenia.

Art. 14. Orzeczenie skazujące uważa się za niebyłe po upływie lat 3 od wykonania, darowania lub przedawnienia kary.

Art. 15. Do przypadków zbiegu przestępstw i zbiegu przepisów stosuje się odpowiednie przepisy rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o postępowaniu karno-administracyjnym z dnia 22 marca 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 38, poz. 365).

Art. 16. Przepisy części ogólnej niniejszego prawa stosuje się do wykroczeń, przewidzianych innemi ustawami.

CZĘŚĆ SZCZEGÓLNA.

Rozdział II.

Wykroczenia przeciwko porządkowi publicznemu.

Art. 17. Kto przez niewykonywanie swych obowiązków w stosunku do nieletniego, oddanego mu pod dozór odpowiedzialny, dopuszcza do popełnienia przez tego nieletniego przestępstwa,

podlega karze aresztu do miesiąca lub grzywny do 1000 złotych.

Art. 18. Kto w miejscu publicznym, demonstracyjnie okazuje niechęć lub lekceważenie dla Państwa polskiego lub instytucyj państwowych,

podlega, jeżeli za czyn nie grozi kara surowsza, karze aresztu do 2 tygodni lub grzywny do 500 złotych.

Art. 19. Kto umyślnie uszkadza lub usuwa ogłoszenie, wystawione publicznie przez władzę, urząd państwowy lub samorządowy, albo w inny sposób uniemożliwia zapoznanie się z takim ogłoszeniem,

podlega karze aresztu do miesiąca lub grzywny do 1000 złotych.

Art. 20. Kto ze złośliwości lub swawoli wprowadza w błąd władzę, urząd, albo instytucję użyteczności publicznej, udaremniając ich czynność, albo wywołując niepotrzebną czynność z ich strony, podlega karze aresztu do miesiąca lub grzywny do 1000 złotych.

Art. 21. § 1. Kto publicznie urządza składki na uiszczenie grzywny przez skazanego, podlega karze aresztu do 2 tygodni lub grzywny do 500 złotych.

§ 2. Zebrane składki podlegają przepadkowi.

Art. 22. § 1. Kto bez właściwego zamówienia wyrabia pieczęć władzy, urzędu państwowego lub samorządowego, albo innej instytucji prawa publicznego, bądź też pieczęcie takie wydaje osobie nieupoważnionej do odbioru,

podlega karze aresztu do 3 miesięcy lub grzywny do 3000 złotych.

§ 2. Tej samej karze podlega, kto bezprawnie posiada, zamawia lub nabywa taką pieczęć.

§ 3. W razie powtórzenia wykroczenia w ciągu 3 lat od ostatniego ukarania stosownie do niniejszego artykułu, można zabronić wyrobu i sprzedaży pieczęci, określonych w § 1, na czas od 2 do 5 lat.

§ 4. Pieczęć podlega przepadkowi.

Art. 23. § 1. Kto umyślnie wprowadza w błąd władzę lub urząd:

- a) co do tożsamości własnej lub innej osoby;
- b) co do swego obywatelstwa, zawodu lub miejsca zamieszkania,

podlega karze aresztu do 3 miesięcy lub grzywny do 3000 złotych.

§ 2. Tej samej karze podlega, kto wzbrania się uprawnionej do tego władzy lub urzędowi udzielić wiadomości lub dokumentów co do okoliczności, wymienionych w § 1.

Art. 24. Kto, będąc powołany do prowadzenia ksiąg stanu cywilnego, nie uczyni w nich wzmianki o okoliczności, która powinna być zapisana, albo uczyni to w sposób niezgodny z rzeczywistością lub nie we właściwym czasie,

podlega, jeżeli za czyn nie grozi kara surowsza, karze aresztu do 3 miesięcy lub grzywny do 3000 złotych.

Art. 25. Kto nie dopełni obowiązku zawiadomienia właściwego urzędu o okoliczności, która powinna być zapisana do ksiąg stanu cywilnego, albo obowiązek ten spełni nie we właściwym czasie, podlega karze grzywny do 500 złotych.

Art. 26. Kto przywłaszcza sobie stanowisko lub tytuł albo publicznie nosi odznaczenie, oznakę lub strój, do których nie ma prawa,

podlega karze aresztu do miesiąca lub grzywny do 1000 złotych.

Art. 27. Kto trudni się zawodem, nie posiadając wymaganych do tego uprawnień lub wbrew

szczególnemu zakazowi władzy, albo przekracza swe uprawnienia zawodowe,

podlega, jeżeli przepis szczególny nie stanowi inaczej, karze aresztu do 3 miesięcy lub grzywny do 3000 złotych.

Art. 28. Kto krzykiem, hałasem, alarmem lub innym wybrykiem zakłóca spokój publiczny,

podlega karze aresztu do 2 miesięcy lub grzywny do 2000 złotych.

Art. 29. Kto wykracza przeciw przepisom porządkowym o zachowaniu się w miejscach publicznych,

podlega, jeżeli przepis szczególny nie stanowi inaczej, karze grzywny do 25 złotych.

Art. 30. Kto przez uporczywe wybryki zakłóca spoczynek nocny,

podlega karze aresztu do tygodnia lub grzywny do 250 złotych.

Art. 31. Kto publicznie dopuszcza się nieobyczajnego wybryku,

podlega karze aresztu do 2 tygodni lub grzywny do 500 złotych.

Art. 32. § 1. Kto skłania nieletniego poniżej lat 17 do żebrania,

podlega karze aresztu do miesiąca.

§ 2. Tej samej karze podlega, kto żebrze w sposób zuchwały lub oszukańczy.

Rozdział III.

Wykroczenia przeciw bezpieczeństwu.

Art. 33. Kto, będąc niezdolny do czynności, której nieumiejętne wykonanie może wywołać niebezpieczeństwo dla życia lub zdrowia ludzkiego, taką czynność przedsięwzima, albo kto porucza ją osobie do jej wykonania niezdolnej,

podlega, jeżeli przepis szczególny nie stanowi inaczej, karze aresztu do 3 miesięcy lub grzywny do 3000 złotych.

Art. 34. § 1. Kto zaniedbuje odpowiedniego zabezpieczenia miejsca niebezpiecznego dla życia lub zdrowia ludzkiego,

podlega karze aresztu do miesiąca lub grzywny do 1000 złotych.

§ 2. Jeżeli winny nie dopełnił przytem obowiązku wynikającego z przepisów szczególnych,

podlega, jeżeli za czyn nie grozi inna kara, karze aresztu do 3 miesięcy lub grzywny do 3000 złotych.

Art. 35. Kto usuwa albo psuje znaki ostrzegające o grożącym niebezpieczeństwie dla życia lub zdrowia, albo usuwa lub czyni nieczytelnymi napisy ostrzegające o tem niebezpieczeństwie, albo usuwa lub psuje ogrodzenia zapobiegające temu niebezpieczeństwu,

podlega, jeżeli za czyn nie grozi inna kara, karze aresztu do 3 miesięcy.

Art. 36. Kto przez wadliwe wykonanie urządzeń, niewłaściwe ich utrzymywanie lub użytkowanie, albo przez ich uszkodzenie wywołuje stan niebezpieczny dla życia lub zdrowia ludzkiego,

podlega, jeżeli przepis szczególny nie stanowi inaczej, karze aresztu do 3 miesięcy lub grzywny do 3000 złotych.

Art. 37. Kto wbrew swemu obowiązкови nie zawiadamia odpowiedniej władzy lub osoby o wiadomości mu niebezpieczeństwie grożącym życiu lub zdrowiu ludzkiemu, albo mieniu w znacznych rozmiarach,

podlega, jeżeli za czyn nie grozi kara surowsza, karze aresztu do 3 miesięcy lub grzywny do 3000 złotych.

Art. 38. § 1. Kto bez zachowania należytej ostrożności wystawia lub wywiesza ciężkie przedmioty albo niemi rzuca, wylewa płyny, wyrzuca nieczystości, albo doprowadza do wypadania lub wylewania się powyższych przedmiotów,

podlega karze grzywny do 50 złotych.

§ 2. Jeżeli sprawca dopuszcza się takiego czynu przez złośliwość lub swawolę,

podlega karze aresztu do 2 tygodni.

Art. 39. § 1. Kto nieostrożnie obchodzi się z ogniem, materiałami wybuchowymi lub łatwopalnymi,

podlega karze aresztu do miesiąca lub grzywny do 1000 złotych.

§ 2. Kto wykracza przeciw ostrzeżeniom lub przepisom, dotyczącym zapobiegania pożarom,

podlega karze aresztu do 2 miesięcy lub grzywny do 2000 złotych.

Art. 40. § 1. Kto wykracza przeciw przepisom o wyrobie, sprzedaży, przechowywaniu, używaniu i przewożeniu materiałów wybuchowych lub łatwopalnych albo broni palnej i amunicji,

podlega, jeżeli przepis szczególny nie stanowi inaczej, karze aresztu do 3 miesięcy lub grzywny do 3000 złotych.

§ 2. Prócz tego można zabronić wyrobu i sprzedaży wymienionych w § 1 przedmiotów na czas od roku do lat 5 oraz orzec ich przepadek.

Art. 41. Kto nie zachowuje należytej ostrożności w używaniu i przechowywaniu broni palnej i amunicji,

podlega karze grzywny do 500 złotych.

Art. 42. Kto wykracza przeciw przepisom o przestrzeganiu porządku na kolejach,

podlega, jeżeli za czyn nie grozi kara surowsza, karze grzywny do 50 złotych.

Art. 43. Kto uszkadza urządzenia służące do ochrony wybrzeży wód morskich lub wewnętrznych,

podlega, jeżeli za czyn nie grozi kara surowsza, karze aresztu do 3 miesięcy lub grzywny do 3000 złotych.

Art. 44. Kto wykracza przeciw przepisom o ochronie wybrzeży wód morskich lub wewnętrznych,

podlega karze aresztu do 2 tygodni lub grzywny do 500 złotych.

Art. 45. Kto wbrew swemu obowiązкови zaniecha oświetlenia miejsc dostępnych dla publiczności, albo kto oświetlenie takie przez złośliwość lub swawolę psuje albo gasi,

podlega karze aresztu do 3 dni lub grzywny do 100 złotych.

Art. 46. Kto nie zachowuje należytej ostrożności przy trzymaniu niebezpiecznego zwierzęcia, podlega karze aresztu do 2 tygodni lub grzywny do 500 złotych.

Art. 47. Kto przez drażnienie lub płoszenie doprowadza zwierzęta do tego, iż stają się niebezpieczne,

podlega karze aresztu do tygodnia lub grzywny do 250 złotych.

Art. 48. Kto nie zachowuje zwykłych lub nakazanych środków ostrożności przy trzymaniu zwierzęcia,

podlega karze grzywny do 20 złotych.

Rozdział IV.

Wykroczenia przeciwko zdrowiu publicznemu.

Art. 49. Kto zanieczyszcza wodę służącą do picia lub do pojenia zwierząt,

podlega, jeżeli przepis szczególny nie stanowi inaczej, karze aresztu do 2 tygodni lub grzywny do 500 złotych.

Art. 50. § 1. Kto bez zezwolenia wyrabia trucizny albo kto nie zachowuje przepisów o wyrobie, przechowywaniu i dostarczaniu trucizn,

podlega, jeżeli przepis szczególny nie stanowi inaczej, karze aresztu do 3 miesięcy lub grzywny do 3000 złotych.

§ 2. Ponadto można zabronić wyrobu trucizn i handlu niemi na czas od roku do lat 5 i orzec przepadek trucizn.

Art. 51. Kto wykracza przeciw przepisom o zapobieganiu chorobom lub ich zwalczaniu,

podlega, jeżeli przepis szczególny nie stanowi inaczej, karze aresztu do 2 tygodni lub grzywny do 500 złotych.

Rozdział V.

Wykroczenia przeciw poszczególnym osobom.

Art. 52. Kto w celu dokuczenia innej osobie złośliwie ją w błąd wprowadza lub w inny złośliwy sposób niepokoi,

podlega karze aresztu do 2 tygodni lub grzywny do 500 złotych.

Art. 53. Kto szczuje psem człowieka, podlega karze aresztu do dni 3 lub grzywny do 100 złotych.

Rozdział VI.

Wykroczenia przeciw mieniu.

Art. 54. § 1. Kto uszkadza cudzy ogród warzywny, owocowy lub kwiatowy, drzewo owocowe, krzew owocowy lub drzewo przydrożne,

podlega karze aresztu do 3 miesięcy lub grzywny do 3000 złotych.

§ 2. Nadto orzeka się na rzecz pokrzywdzonego nawiązkę w wysokości trzykrotnej wartości zrządzonej szkody.

Art. 55. § 1. Kto z cudzego ogrodu zabiera bezprawnie w nieznacznej ilości owoce, warzywa lub kwiaty,

podlega karze aresztu do 2 tygodni lub grzywny do 500 złotych.

§ 2. Nadto orzeka się na rzecz pokrzywdzonego nawiązkę w wysokości od 10 do 20 złotych.

Art. 56. Kto w ciągu 2 tygodni od daty znalezienia cudzego mienia wartości ponad 10 złotych, cudzych akt lub dokumentów, albo od daty przybliżania się cudzego zwierzęcia, nie zawiadomi o tem władzy policyjnej lub gminnej, ani w inny właściwy sposób nie poszukuje posiadacza,

podlega karze aresztu do 2 tygodni lub grzywny do 500 złotych.

Art. 57. Kto samowolnie używa cudzego mienia ruchomego,

podlega karze aresztu do 2 tygodni lub grzywny do 500 złotych.

Art. 58. Kto kierując zakładem pracy nie wpłaca do instytucji ubezpieczeń społecznych sum, potrącanych na rzecz tych instytucji przy wypłacie pracującym wynagrodzenia,

podlega karze aresztu do 3 miesięcy lub grzywny do 3000 złotych.

Art. 59. Kto złośliwie albo przez lekceważenie swych zobowiązań wstrzymuje w całości lub w części należne pracownikowi wynagrodzenie lub wysokość jego bezprawnie obniża, albo zmusza pracownika do przyjęcia zamiast należnej zapłaty w gotówce wynagrodzenia w innej postaci,

podlega karze aresztu do 3 miesięcy lub grzywny do 3000 złotych.

Art. 60. Kto samowolnie umieszcza na cudzej rzeczy ogłoszenie, napis lub rysunek, albo kto samowolnie z cudzej rzeczy je usuwa,

podlega karze aresztu do tygodnia lub grzywny do 250 złotych.

Art. 61. § 1. Kto w celu zysku urządza grę hazardową, albo użycza do niej środków lub pomieszczenia,

podlega karze aresztu do 3 miesięcy i grzywny do 3000 złotych.

§ 2. Pieniądze i inne przedmioty służące do gry podlegają przypadkowi.

Art. 62. § 1. Kto:

- a) wyrabia, posiada lub nabywa wytrychy, jeśli nie trudni się rzemiosłem, w którym są one potrzebne;
- b) dostarcza wytrychów osobie nie trudniącej się takim rzemiosłem;
- c) wyrabia, posiada lub nabywa klucze do cudzego domu, mieszkania lub innego pomieszczenia albo schowania bez zezwolenia osoby uprawnionej lub władzy,

podlega karze aresztu do 3 miesięcy lub grzywny do 3000 złotych.

§ 2. Tej samej karze podlega, kto wyrabia, posiada, nabywa lub innym osobom dostarcza narzędzi, przeznaczonych do dokonywania kradzieży.

§ 3. Wytrychy, klucze i narzędzia podlegają przypadkowi.

Art. 63. § 1. Kto wyrabia lub rozpowszechnia przedmioty, mogące robić wrażenie pieniędzy lub papierów wartościowych, podlega karze grzywny do 200 złotych.

§ 2. Przedmioty powyższe podlegają przypadkowi.

Przepisy końcowe.

Art. 64. Wykonanie prawa o wykroczeniach porucza się Ministrowi Spraw Wewnętrznych i Ministrowi Sprawiedliwości.

Art. 65. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie równocześnie z przepisami wprowadzającymi kodeks karny i prawo o wykroczeniach—z dniem 1 września 1932 r.

Prezydent Rzeczypospolitej: *I. Mościcki*

Prezes Rady Ministrów: *A. Prystor*

Minister: *Wł. Zawadzki*

Minister Spraw Wewnętrznych: *Bronisław Pieracki*

Minister Spraw Zagranicznych: *August Zaleski*

Minister Spraw Wojskowych: *J. Piłsudski*

Minister Skarbu: *Jan Piłsudski*

Minister Sprawiedliwości: *Czesław Michałowski*

Minister Wyznań Religijnych
i Oświecenia Publicznego: *J. Jędrzejewicz*

Minister Rolnictwa i Reform Rolnych:
Sew. Ludkiewicz

Minister Przemysłu i Handlu: *Zarzycki*

Minister Komunikacji: *Kühn*

Minister Pracy i Opieki Społecznej: *Hubicki*

Minister Pocht i Telegrafów: *Boerner*